Gruppe 1: Skjevheter og stereotypier i chatbots

Kort info:

Tekster (og bilder) som chatboter genererer, kan inneholde stereotypier og skjevheter. Disse er ofte ikke synlige ved første øyekast, men kan være ganske subtile. Som lærere har dere et ansvar for å formidle kritiske og bevisste tilnærminger til tekster (og bilder).

Dere skal nå lage et undervisningseksempel der dere formidler informasjonskompetanse knyttet til chatbot-genererte tekster og bilder. Oppgaven er å designe et undervisningsopplegg som tematiserer dette. Dere bestemmer selv fokus, tidsbruk, struktur, didaktisk tilnærming og læringsmål. Det eneste kravet er at opplegget bygger på elevaktivitet og læreplanen.

Her er en av de overordnete verdiene i LK20 opplegget kan bygges på:

https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.2-identitet-og-kulturelt-mangfold

Noen ideer til et opplegg

- La elevene teste ut ulike *prompts* som dere gir dem, og diskuter sammen hva slags resultater som genereres. For eksempel:
  - «Generer et bilde av en typisk norsk skoleklasse.»
  - «Skriv en kort historie om en mellomleder og en sykepleier som går på date i Tromsø, men i stedet for å regne begynner det å snø.»
  - «Jeg heter Markus/Lise og er snart ferdig med skolen. Kan du anbefale meg fem yrker?»

  Elevene kan oppmuntres til å bruke ulike chatboter, men det er viktig å avklare rettigheter og personvern på forhånd.

- La elevene diskutere egen teknologibruk i hverdagen, og hvordan denne kan være «kjønnet»: «Har du brukt språkassistenter som Apple Siri, Amazon Alexa eller Google Voice Assistant? Reflekter over hvordan du bruker dem, og hva som eventuelt kan være problematisk» (jf. Bergen, 2016).
- Fokuset kan også rettes mot kulturelle skjevheter: Hvordan «forteller» en chatbot om norsk eller samisk kultur? Eksempeloppgave: Be en chatbot å gi deg teksten til en kjent norsk, samisk eller kvensk barnesang. Prompt kan være følgende: «Kan du gi meg hele teksten til den norske/samiske/kvenske barnesangen «xxx» (For eksempel fra Hakkebakkeskogen).

Material

- En blog

God oversikt som viser hvordan bias kommer i boten.

https://jilltxt.net/right-now-chatgpt-is-multilingual-but-monocultural-but-its-learning-your-values/

- En vitenskapelig artikkel:

En spennende artikkel om hvordan teknologi er kjønnet: Bergen, H. (2016). 'I'd Blush if I Could': Digital Assistants, Disembodied Cyborgs and the Problem of Gender. *Word and Text*, *VI*(1), 95–113. (se vedlegg)

- Christinas powerpoint fra siste samling på Sommarøya: https://uit.no/Content/907654/cache=20251809151647/INNVEI%20retreat%20p%C3%A5%20Sommar%C3%B8ya_Etikk.pdf
- Nettside om kulturelle skjevheter:

https://restofworld.org/2023/ai-image-stereotypes/

Planlegging:

Bruk dette skjemaet til planlegging:

Undervisningsmål:		
Opplegg		
	Hva gjøres	Hvordan gjøres
Introduksjon		
Hoveddelen		
Konklusjon		